

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyedévre 1 frt 25 kr.
Félévre 2 „ 50 „
Egész évre 5 „

Megjelenik minden szerdán
és szombaton

Egyes szám ára 7 kr.

Hirdetéseket felvesz s rendkívüli
olcsó áron közöl a kiadóhivatal.

SZABADSÁG

SZERKESZTŐSEG

és

KIADÓHIVATAL:

Széchenyi-u. 45. sz.

a Gedeon és Társa nyom-
dája. Ide küldendők a lap
szellemi részét illető köz-
lemények, valamint az
előfizetési díjak, hirde-
tések, nyilatkozatok és rek-
lamációk.

POLITIKAI LAP. A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes példányok Falkenstein S. dohányfőzsdéjében, Nagy Lajos, Groszmann J., Gubás F. és Hesz Jenő fűszerkereskedésében Groszman J. antiquar-üzletében kaphatók.

A modern Petur.

Elbusulván az ország romlása felett és látva a töméntelen gazságot, mely Magyarországot a bűn és erkölcstelenség tanyájává süllyesztette, érezve és tapasztalva a nép szegénységét, hatalmasok lelketlenségét, hitványok fennen dicsekvő uralmát, Petur, a büszke bán, igaz elkeseredésében kimondja a szomorú ítéletet: „Nem boldog a magyar.“

Ezen vészes és lesújtó igazságot hangzottatta vasárnap az ország első társadalmi testületében, a nemzeti kaszinóban Szemere Miklós, midőn megemlékezett Széchenyi Istvánról és kiűritette az emlékezet billikomát. Rég elmúlt, szomorú korszak napjai tehát újra elérkeztek. A hallgatóság és a nemzet, midőn meghallotta az új Petur keserű kifakadását: végigtekintve a hazán, érzi, hogy a lesújtó szavak nagy igazságot tartalmaznak. Ime odajutottunk, hogy Magyarországon nincs keletje az erkölcsnek és tisztességnek, a hatalom sulya és kegye emel vagy tönkretesz, a szolgaság és meghunyászkodás ütötte fel tanyáját magyaroknak hajdan szép hazájában.

„Büntetlenül tehetünk bátran, a mit akarunk, csak mondjuk rá: „politika“. Valóban úgy van. Szabad elveket cserélni, mint új köpenyt a rossz helyett, csak hirdessük, hogy úgy kívánja a politika, ez a furesza tudomány, melyben oly könnyen talál menedékhelyet a jellemtelenség. Szabad hizelegve csuszni-mászni, keresni a hatalmasok kegyét, mások vállain kapaszkodni érdem és tudás nélkül, irtó hadjáratot indítani az igazak ellen, gyanusítani a tisztákat, megrágalmazni az erényt, befeketíteni mindent, mi szép és nemes — csak legyen belőle haszon, mert ez mindent pótol és mellette eltörpül a politikai tisztesség. Szabad megvásárolni a szavazatokat, vihetik enmagukat vásárra a választók, katonaság keresztültiporhat a népen, csendőrség lövöldözhet a védtelemekre — hisz úgy kívánja a politika. Szabad a hazát kitenni idegen állam kényének, feláldozni függetlenségét, hatalomért perbe szállani igazaival, elnémitani a nemzet legjobbjait. Szabad magánlevelet megtartani és felhasználni, mert mindent megenged — a politika!

Némely naiv emberek léteznek, kik másként gondolták a politika szabályait. Ártatlanságukban úgy vélték, hogy a politika nem Machiavelismus, mely más

mond, mint gondol és tetteiből kiöli az erkölcsöket, sem jezuitismus, mely a célokhoz minden eszközt jónak talál és megenged. A romlottság e korszakában is megőrizve lelki erényeiket, a nemzet jelesei felvették a harezot, melytől, ha sikert nem, de reméltek legalább tisztességes küzdelmet és erkölcsös fel fogást. Azonban azok, kiknek kezében van a hatalom, felállván a politika piedesztáljára, lehurrogták és visszazoritották az önzetlenekeket, kik ártatlanságukkal és erkölcsökkel akartak haladni ott, hol leplezetlen szemérmelenséggel ütött vásárt a politikai jellemtelenség és elkorcsosulás.

Igy csinálják ma a politikát szép Magyarországon.

A társadalmi viszonyokról is elmélkedvén a tartalmas és igaz beszédű Szemere Miklós, látja a „társadalmi nihilizmust“. Szomorú ziláltságát jelzi ez a magyar társadalom állapotának, hiszen a társadalmi nihilizmusnak nincs istene, mely hitet, sem hazája, mely menedéket, sem bizalma, mely szeretetet adjon. A társadalomban nincs meg az egység és a társadalom tagjaiban a kölcsönös megbecsülés. A kasztok egymás ellen küzdenek és egymásra törnek, nem keresvén azt, a mi őket együvé forrasztja, hanem azt, a mi elválasztja. A gyárosok hatalma leszakgatja a munkásról még rongyait is és a szerencsétlenek meztelen testét odalöki a szuronyok elé. Az iparos esdekelve kéri a támaszt, de sehol sem találja. A föld népe pedig nyilván megtagadja, hogy hazája van, mert nem találja boldogulását szerte e hazában.

Ki hiszi, hogy Magyarország — lesz?

—ns.

Szemere Attila beszéde

vagy

Hamis elvek, üres frázisok.

A kereskedelmi tárcza költségvetésének tárgyalása alkalmával — mint már említettük — Szemere Attila, városunk déli kerületének országgyűlési képviselője is felszólalt.

Beszédének alakja elég ügyes volt arra, hogy a parlamentben némi érdeklődést keltsen; tartalma azonban nem volt egyéb, mint a hamis elvek és éretlen frázisok halmaza.

Szemere Attila abból a hamis tételből indul ki, hogy az önálló vámterület ká-

rára volna hazánknak, mert terményeinket kidobná a világversenybe, a mi semmi esetre sem lenne hasznos. Az az álláspont ez, melylyel már nem is érdemes foglalkozni, mivel ezt a hamis tételt és érveit százszor megdöntötte már a közgazdasági tudomány és mivel az egyoldalú okoskodások ellenében, az elfogultakra nézve valószínűleg a százszázadik argumentáció sem volna meggyőző.

A vámközösség evangéliumának hirdetői éppen maguk bizonyítanak a saját álláspontjuk ellen, mikor emlegetik az ipar és kereskedelem fejlesztését. De hiszen az egyszerűen a lehetetlenségek sorába tartozik a mai rendszer mellett és képtelenség volna az ipar, a kereskedelem fejlesztése akkor is, ha ezekre a célokra nem egy száztőljárt fordítanók a költségvetésünknek, a mit Szemere Attila olyan kevésnek tart, hanem akár két vagy három száztőljárt. Mert valami nagyon magas perczentre nem lehet itt fölfelé licitálni, hiszen az államnak hadsereg, iskolákra, igazságszolgáltatásra és egyebekre is szüksége van, meg aztán az államadóságokat is fizetni kell, aztán végre is egy bizonyos határon túl már kész veszteséggel vennők meg az iparfejlesztést csupán azért, hogy e mellett jól érezze magát tovább is az osztrák ipar, melylyel az üvegházi módon ápolt magyar ipar úgy sem tud — versenyezni.

És micsoda fölfogás az, hogy Szemere Attila beösméri a kisipar szomorú hanyatlását, de azt mondja, ennek nem a közös vámterület az oka, hanem a nemzeti viselet térvesztése, az iparos ragaszkodása a régi eszközökhöz és a magyar ember avisztikus hajlama a földhöz. Közkeletű naivitásai ezek a közönség megcsontosodott hiveinek, de nem igaz ebből egy szó sem. A magyar iparos dehogyan turná a földet, ha mestersége és műhelye megélhetést nyujtana számára. És bőven nyujtana megélhetést az önálló vámterületen s nem tenne különbséget a nemzeti viselet térvesztése, mert a szabóink épp úgy megcsinálják a frakkot, mint a mándlit. A régi eszközökhöz pedig szintén csak kényszerűségből ragaszkodik az iparos, tudniillik ha jobb nincs és ha meg nem engedi a helyzete, hogy barátságot kössön a modern munkagépekkel, a miket épp úgy ösmér és jobb viszonyok között épp úgy tudna használni és értékesíteni, mint az osztrák iparos.

Méltatlan vádja *Szemere* Attilának az is, hogy a magyar emberben hiányzik az önszegély érzete. Ez az „elszomorító tünet”, melyre városunk képviselője hivatkozik, egyszerűen *mesebeszéd*. És nem talál az sem, hogy az országos ipar-egyesületben félszázad óta nem vetettek föl semmi jó eszmét, melylyel iparunkat fejleszteni, emelni lehetne. Ez a nyilatkozat már tulságosan mutatja a tájékozatlanságot, pedig *Szemere* Attilának könnyű lett volna tájékozódni. Kötetek, egész irodalom áll rendelkezésre arról, hogy az iparegyesület kezdeményezőleg lépett föl és hogy megjelölte száz módját és száz eszközét az ipar fejlesztésének, ám-bár igaz, hogy teljesen célravezető mód-nak mindenkor az *önálló vámterület* követelését jelölte meg.

Vagy azt hiszi talán *Szemere* Attila, hogy a vásárügy rendezését, a szövetkezetek szervezését ő említi fel először. Hiszen az ő egész tudománya ezen a téren szintén csak az országos iparegyesület és az ezen intézmény által képviselt iparosság *ezerszer hangoztatott* követeléseinek a csekély fogyatékos visszhangja. Abban is, a mit a gyáriparról mond és annak stagnációjáról. Azt gondolja tán, hogy ezeknek a konstataciója új fölfedezés? És ha azt nem gondolja, minő őszinteség van abban, hogy az ipar elmaradottságáért magukat az iparosokat, a divatot, a földszeregetet teszi felelőssé, csak éppen a kormányzatot nem és a többséget, mely harmincz esztendő óta tervszerűleg elpusztítja a kisipart és elvonja a nagyipartól a fejlődés lehetőségét.

Persze, ennek a többségnek katonája ő maga is. Kiméli a saját fészkét és keres bünbakokat azoknak a szomorú

viszonyoknak okozói gyanánt, amelyeket mindennek fölött okoz a közösügy és okoznak azok a kiegyezések, melyeket negyedszer készülnek most megújítani. Ismét rá fog ezekre szavazni mind a szabadelvű rabszolga. Megcsinálják újra az akadályokat a magyar ipar fejlődése, sőt immár a tovább tengődése ellen is, aztán pedig szavalnak *hangzatos szövegrágókat*, hogy bizony a magyar iparokban nincs meg az önszegély érzete, hogy inkább a földmivelésre vágyik! Dehogyan is vágyik rá. Egyszerűen élni akar a becsületes munkája után és azt akarja, hogy a kormány és a többség ne az osztrák ipar érdekeit képviselje, hanem a magyarét, azonban önértetes, okos tettekkel és nem éretlen frázisokkal.

— **Sturman György interpellációja.** *Sturman* György a mezőkeresztesi választókerület országgyűlési képviselője, szerdán a *pestis terjedése* ügyében interpellációt intézett a belügyminiszterhez. *Sturman* György beszéde így hangzik:

Tisztelt Ház! Az egész civilizált világ aggodó figyelemmel kíséri a pestis terjedését és mi megdöbbenve olvassuk a lapokból, hogy Ujpestre Bombaytól egy nagy rakományú érkezett. Hogyan történhetik ez? Közigazgatásunk szégyenkezve tűrheti egész Európának szemrehányását. Kérde a belügyminisztert: tudja-e, hogy a juttagyárba mennyiségű hajórakomány érkezett, mit szándékozik a miniszter cselekedni? A következő interpellációt intézi a belügyminiszterhez:

Van-e tudomása a belügyminiszternek arról, hogy az Ujpesti juttagyárba a pestises vidékekről nagyobb szállítmány érkezett.

1. Ha van, hogy tudja megokolni, hogy e szállítmány nem lett quarantaineba téve, már midőn a tengeri kikötőbe érkezett?
2. Szándékozik-e az ujpesti juttagyárát

rögtön a legszigorúbb quarantaine alá venni?

Ha nem szándékozik, magára vállalja-e a felelősséget az esetleges következkéért? *Perczel* miniszter a nagyon elítélendő hírlapi cikkek után ugyis felszólalt volna ma a végből, hogy kijelentse, hogy teljesen alaptalan az, hogy inficiált területről érkezett volna az említett hajórakomány. Január 27-én már telegramtudakozódására azt a választ kapta a tengerészeti hatóságtól, hogy a hajó Kalkuttából jött tiszta jutta- és gyapot-áruval, Bombay érintése nélkül s majdnem az összes angol kikötőkben tett ki rakomány s mindenütt kiállotta a hajó és a rakománya a legszigorúbb egészségügyi vizsgálatot. (Tetszés.) A legkeményebben el kell itélnie a lapok közlését.

Sturman György ezt a választ tudomásul veszi. Tudomásul veszi a Ház is.

— **Kubik Béla interpellációja.** *Kubik* Béla, a mezőcsáthi választókerület országgyűlési képviselője a következő interpellációt intézte a belügyminiszterhez:

Van-e tudomása a belügyminiszternek arról, hogy a Budapest főváros VIII—IX. kerület születési anyakönyvvezetője a bejelentő polgárokat azzal az okkal, hogy a születési bejelentés még meg nem történt, vagy mert házassági igazolvány fel nem mutatható, egyszerűen visszautasítja és a bejelentést el nem fogadja. 1. Ha van tudomása, szabályszerűnek tartja-e és mely miniszteri rendeleten alapszik? 2. Ha nincs tudomása, szándékozik-e intézkedni, hogy a jövőben hasonló visszaélések ne történjenek és az állampolgárok e zaklatástól megóvassanak.

Az interpellációt kiadták a belügyminiszternek.

— **Vasutügyi miniszterium.** Annak idején nagy feltűnést keltett hivatalos körökben az a hír, hogy a m. kir. államvasutak üzletvezetőségei ez év május elsejétől kezdve újjá szervezettek üzletigazgatóságokká. Ez a terv azonban — mint megbízható forrásból értesülünk — nem valósul meg május elsejére, amint azt eleinte tervezték. A megvalósítást a kormány a felállítandó vasutügyi

A SZABADSÁG TÁRCZÁJA.

Egy leányka koporsójánál.

Komor, szürke felhők csüggenek az égen,
Fájó szívre hulló sötét fátyolképpen,
Mintha gyászolna az egész nagy természet:
Virágtalan minden, akármerre nézek.

Óh, de itt a virág — koporsóba zárva...
Csillogó harmatként forró könyv hull rája...
Szeretet s fájdalom — napsugár és harmat,
A hervadt virágra mind hiába hullnak.

Az élet tavaszán mosolyogva ringó,
Kedves kis virágszál, — te letörött bimbó!
A szülői szívnek csak öröme voltál
S most reájok csak bűt, csak fájdalmat hoztál.

Téged megsiratni elég könyűk nincsen,
S hol a balsam, amely vigasztalást hintsen?
Óh, hányszor gondolnak vérző szívvél, sirva,
Erre a sok reményt rejtő kicsi sirra.

S jöhet az új tavasz rideg tél nyomába,
Virulhat a virág, — hiába... hiába!...
Az a kedves gyermek, kit a sirhant föld bé,
A szálló madárral vissza nem jön többé!

Nyugodj békén, csendben; legyen édes álmod,
Míg lelked a mennyben talál boldogságot,
Nem való voltál te a bűnös világra:
Nem a földön van az angyalok hazája!

Sirodat nem soká hólepel borítja,
Mint lelked, oly fehér, oly ártatlan tiszta;
S ha a napsugár jó majd az új tavaszra,
Ragyogjon sirodra virágot fakasztva!

Deák Kálmán.

„Tévedés“.

— Irta: *Havas Berta.* —

Három óra ebéd után. A szép Gizella férje ilyenkor szokta hivatalos dolgait véggezni, pedig mint királyi tanácsosnak dolga is volt.

A kapu bezáródik utána, a szép asszony öltözködik, s egy fél óra múlva sebes léptekkel tart a város alsó részében levő ház felé. Halkan kopog. Az ajtó hirtelen nyílik ki, épp oly hirtelen becsukódik, eltemetve magával egy édes titkot.

A férj ezalatt hazajön. Karesi a szép asszonyt, nejét nem találja; pedig valami mondani valója van. Minden ismerőséhez elküld, abban a reményben, hogy neje ott lesz.

— Nem található, nem található, elveszett vagy elszökött, hova lett, hova lett?

És neje előszobája visszahangozza: „hova lett?”

Valami az eszébe jön; ez nem hagyja nyugodni. Mintegy önmagának lassan beszél, majd hangosan folytatja:

— Hiszen ő is csak asszony, neki is lehetnek, mint sok asszonynak, vágyai a tilos után; hisz emlékszem mennyire udvarolt neki leánykorában az éppoly híres, mint szép Szalay Pali. De nem... hisz ez lehetetlen... ki meri ezt róla feltételezni... ez hazugság... ez rágalom!!... És mégis, úgy késztet, úgy hiv valami, hogy győzödjem meg, nem visel-e nőm alarczot velem szemben, nem-e csal meg?

Nem, nem és ezerszer nem, ő nem képes engem magcsalni... és minek is csalna, ez ellentétben lenne az ő angyali jóságával.

Angyali jóság, mi is ez? Hiszen egy kevés jóság kell csak oda is és... és én meg volnék csalatva.

Valami üz s nem hagy nyugodni, fojt ez a szobai lég, friss légre van szükségem.

És az utcán le- s felszalad, míg lábai gyökeret vernek egy csinos ház előtt, hol nejének hangját véli hallani.

— Édes szívem. — hall'szik bentről — szeress édes lelkem, én úgy szeretlek, hiszen férjem vonásaira emlékeztetnek kedves vonásaid, nem követelek el vétkeket ellene.

Odakünn pedig a férj áll s már este felé van az idő, a lámpák egymásután gyújtanak meg, az utcán világos van; de az ő lelkére setét sejtelem homálya borul. Az ablak alatt áll, nem törődve a világgal, nem a bámuló közönséggel.

miniszteriumra bizza, amelyet 1898. január 1-re szerveznek. Az erről szóló törvényjavaslatot a kormány az országgyűlés harmadik ülészakájában terjeszti be. A törvényjavaslatot most készíti elő a kereskedelmi miniszteriumban Vörös László államtitkár. A magyar vasúti ügyi miniszteriumot persze osztrák mintára tervezik.

Miskolcz külső képe.

Városunk utcaszabályozásának ügye a napokban nagy lépéssel haladt előre. Most már közeledünk ahhoz az időponthoz, a mikor egy elfogadható szabályozási terv lesz a város birtokában, a mikor a szemünk előtt láthatjuk a jövő Miskolcznak a képét — legalább papiroson.

Szerintünk ez igen fontos dolog.

Bármennyire ellenségei vagyunk is más téren annak, ha bizonyos intézkedések vagy rendeletek csak a papiroson vannak; de az utcák szabályozásánál ezt egyelőre a legnagyobb vívmánynak tartjuk. Legyen az a terv a papiroson. Évek hosszú munkája, a tervezet szerint eszközölt építkezések után lassan átalakul a város s olyan képet fog mutatni a valóságban, mint a milyen a papiroson látható.

Sokan úgy fogják föl a dolgot, hogy ha a tervezet elkészül, a városnak azonnal feladata lesz az átalakítási munkálatokat az utcák összes vonalán gözerővel keresztülhajtani, a mi természetesen rengeteg költségbe kerülne. Mi nem így fogjuk föl a dolgot. Nekünk egyelőre csak az a főhajtásunk, hogy a terv készen legyen; egy olyan szabályozási munkálat legyen a város kezében, melyen ötletszerűen változtatni legalább addig, míg az építkezés a Sajón tulra nem terjed, ne lehessen. A birtokosok építkezési kedve adja azután meg a lökést arra nézve, hogy a városnak egyik vagy másik része mennyi idő múlva alakulhat át, mikor nyerhet új képet.

Az Adler-Lippay féle tervezetben — ha jól emlékezünk — az utcák hálózata meg van jelölve egészen a Sajó partjáig; ennél fogva a tervezet készítői eléggé magas és előrelátó álláspontra helyezkedtek. A buda-

pesti magyar mérnök- és építész-egylet enél magasabb és előrelátóbb álláspontra nem helyezkedett. A városi képviselőtestület legközelebb tartott közgyűlésében előterjesztették a nevezett egylet szakvéleményét és javaslatát. Ebben a javaslatban a Pecze és a Szinva szabályozásán kívül nem találtunk olyan magasabb látókörrel tanuskodó új dolgot, a mely az Adler-Lippay tervezetben föl nem található. De hát két nap — a mennyit a nevezett egylet tagjai Miskolczon töltöttek — nagyon kevés idő ahhoz, hogy itt mindent beható tanulmány tárgyává tegyenek s meglepő dolgokat produkáljanak.

Mindennek daczára Miskolcz városa közszóval tartozik a nevezett egyletnek, mert a tervezet egyes részleteire figyelemreméltó megjegyzéseket és javaslatokat tett.

Az egylet jelentésében többek között a következő érdekes pontok foglaltatnak:

Miskolcz város mai úthálózata, habár összeségében eléggé kedvezőnek tűnik is fel, mégis már a mai kifejtett forgalmi igények tekintetéből is elkerülhetetlenül megfelelő kibővítést követel.

E kívánalomnak egyrészt azzal tehetni eleget, hogy a meglévő utak kiszélesítsenek, másrészt, hogy új közlekedő vonalak nyitassanak.

A kiszélesítendő és az újonnan megnyitandó útvonalakra törekedtünk bizonyos normális szélességi méreteket megállapítani; ezek — a viszonyok folytonos szemmel tartásával — volnának: az I. rendű főutakra, kör- és sugárutakra 24° m, a II. rendű főutakra 20° m és a többi utakra 16—12 m. Ezeket a méreteket a város helyszínrajzában az általuk tervezett vonalakon mindenütt följegyeztük.

A modern városrendezés első sorban a kör- és sugárirányban haladó forgalomra van figyelemmel, azaz *kör* és *sugárutakat* alkot.

Miskolcz város konfigurációja olyan szerencsés, hogy a város belső részét körülövező körútnak $\frac{3}{4}$ részénél több már mint használható kész út kínálkozik. Az az útvonal, mely a Nagymajor-utcától kezdve a Széchenyi- és a Király-utcákon és a Vásár-tér mentén a Szeles utcába kanyarodik, teljesen zárt kört képezne, ha a Fazekas-utcának arány-

lag rövid útvonala a kellő mértékre szélesbítették. Annyira nyilvánvaló és elemmentárisan meggyőző ennek a szükségessége és mindjárt hozzátesszük: a lehetősége is, hogy mindenekelőtt ennek a körútnak teljes kiképzését ajánljuk, még pedig úgy, hogy a Fazekas-utca legalább 24° méterre szélesbítették. Ez a körút mindenütt legalább 24° m széles legyen, de a hol szélesebb, keskenyíteni nem szabad.

Ez képezi a nyitját az egész szabályozó műveletnek, a város átalakításának, ezért azt tartjuk, hogy a mostani kedvező alkalmat nem szabad elhalasztani; nagy kár, sőt helyre-pótolhatatlan hiba rejtenék abban, ha a most tervezett *igazságügyi palota* a házak közé, nem pedig a Nagy-Major- és Szeles-utca sarkára, ez új körút vonalába építették.

Ez első körúthoz csatlakozik amannak ki-egészítéseként a második: az igazságügyi palotától az u. n. vörös-templom felé vezető új vonal, mely visszafelé a Széchenyi-utcába torkol. Ennek megengedhető lekisebb szélessége 20° m. legyen.

E két körút megnyitásával, az általuk bezárt központi városrészben kell a forgalmi életet fejleszteni és széttergetni; e végett azt ajánljuk, hogy az itteni nagy területű házcsoportok újabb áttörésekkel felapróztassanak. Ezt nagyban megkönnyítjük, ha a *Pecze patakot a város belsejéből kiküszöböljük*.

A Pecze ugyanis két ágban és igen teker-venyesen tör keresztül a városon és nemcsak a közlekedést és a városépítést akadályozza, zavarja, de a köztisztaság, tehát a közegészség szempontjából is, mondhatni, állandó botrányköve, gátja a város fejlődésének. Ezért azt javasoljuk, hogy a *Pecze víze a Nagymajor-utcában földalatti, vagy több ágú csatornában vezessék a Szinvába, előbb természetesen — még a városon kívül — alkalmas módon hordalékoktól megszabadítottassék, legegyszerűbben iszapfogó gáttakkal és gödrökkel; a városba csak a tiszta víz jusson, a mi azután szabadon lefolyhatik. Ez oly művelet különben, mely összefügg a város esatornázásával is, azért részletesebben erre nem terjeszkedhetünk ki.*

Nemcsak egyes fővonalak, de mellékvonalak megnyitása dolgában is javaslataink többé-

— Szeretlek édesem, te kis angyal, kérj, kérj csak, s tudod cziczám, hogy meg nem tagadom; mond: lapda kell, no nem szólsz, te kis durczás te... s egy czuppanás hallható.

A férj künt a választ is hallani véli. Hallani véli, a mint az a másik felel, szintoly édeskésen, a szerelem édes lehétől áthatottan. De hisz eleget beszél a csók, ha még kételkedni tudna.

Asszony csak mindig tántorog, nem elég neki egy; több kell, kettő, három, sőt négy, öt.

— Ah, hogy hittem neki, mikor azt a korall-ajkát csókra csucsorította; azt hittem, hogy a mennyország nyilik meg számomra, vérem oly sebesen hullámozott, azt hittem: szivem kiugrik helyéből, és ez, ez az asszony, azzal a szende, örökké mosolygó arcczal meg birt csalni. Nem ér ez az élet semmit, ha már egy szelid asszonynak sem lehet hinni.

Ezalatt bent a beczésés folytatódott.

— Jaj, hogy sarkal valami, meg kell tudnom, igen megtudnom, hisz érzem a mint nőnek szarvaim, de a szarvakból nem fog látni senki semmit. Én megölöm őt, igen megölöm házi boldogságom rablóját.

Ez elhatározással mondott szavak után az ajtónak tartott. Hevesen nyitá fel azt, egy pár pillanat múlva elérte azt a szobát (kálauz nélkül), hol neje volt.

Arca vérpiros, erei duzzadtak, szemei vadul forognak, a verejték homlokán cseppekben gyöngyözik.

Oldalához nyul, (valószínűleg kardot keres) zsebéből (annak hiján) fehér zsebkendőt von elő, homlokát megtörli s... a szobában van; neje pedig épen felöltőjét veszi s távozni készül. Férje megpillantásánál elpirul; nem volt elkészülve, hogy itt találkozik vele.

— Hol a másik, asszony, szólj! szólj gyorsan, különben nem állok jót semmiért.

— Ki, édes Lajos?

— Édes? ezt alig hiszem. Most édes, hogy az a *másik* nincs itt. Különben megtévedt a nyelved: Pali, Pali s nem Lajos.

Az asszony csak áll s félénken tekint férjére

A férj megnézi őt. Csak most látja igazán, mily szép ez az asszony. Sötétzöld moairec ruhája arcának fehérségét a legszebben tünteti fel, egy kevés rózsaszínnel vegyítve, ajkán kedves mosolylyal, nagy kék szemeiből az ártatlanság sugárzik, ez a kedves mosolygó arc a naphoz hasonlítható, melyhez tündöklő sugárként, aranyszínű hajjal áldá meg a természet. Alakja plasztikus idomaival egy Junónak is megfelel, olyan ígésző így, a mint szemeit félénken férjére emeli, ez még mint egy Jupiter rendületlenül áll, mint olyan, ki tudja, hogy neki (ha nem is Görögország), de neje, tisztelet és imádatlalt tartozik.

— Szólj! Miért hallgatsz, hova tetted őt.

— Ha látni óhajtod, úgy előhívom, felelé szerdén Gizella.

— Ha látni óhajtom? Te kérdezt ezt, te? Ha látni óhajtom... igen, óhajtom... óhajtom... és... akarom.

A következő perczen megjelenik a szép asszony, karján egy körülbelül 3—3 éves gyermeket tartva, arca biborpiros lett, a mint a kis barna fücskát férje elé tette.

Ez megdöbben.

— Fiam, hisz ez az én fiam. Ah, hogy is birtalak gyanúsítani? Most értem, hogy nincs gyermekem, azért jársz e házba, hol az én vérem folyik ereiben... mennyire hasonlít reám;... meg rá... Ifjúkori *ballépéseim* egyike; mondja halkán, az asszonynak mindent muszáj tudni; de ki az ördög sejtette, hogy itt tartózkodik.

* * *

Két éve annak, hogy a kis Lajos Vajdáéknál van. Az asszony férjére, majd a gyermekre tekint. A férj néz fiára olyan atyai büszke tekintettel.

— Mit szeretsz te Gizellám fiamban, hisz nem a tied, teszi halkán utána.

— Mit szeretek? Téged; hisz ő a te vonásaidat viseli, nekem nincs gyermekem, az ég által nem adatott meg; de szeretem benne a te véredet.

kevésbé eltérnek az emlékirat szerzőinek véleményétől. Így szükségesnek tartjuk a vasuti pályaházhoz való közlekedés lehető megkönnyítését; ez a közlekedés most a Zsolczi kapura kerül. Ennek a kerülőnek eléje vágnak az Ujvilág-utcza, melyet a Szinva mindkét partján vezetünk a városba.

De a Zsolczi-kapu és az Ujvilág-utcza közt is nyitunk egy új utat, még pedig a Széchenyi-utcza folytatásában. Erre különösen sulyt vetünk, mert a Szinvának a Széchenyi-utczában levő hidjánál a mai állapotok a legnagyobb mértékben tarthatatlannak, sőt az elektromos vasut kiépítése következtében egyenesen életveszélyesnek tartjuk. Ha pedig a Széchenyi-utczát e ponttól a vasút felé megnyitjuk, nemcsak a közlekedés égető baját orvosoljuk, de egy szép városrész könnyű létesülését is lehetővé tesszük.

Az északról délre haladó Kazinczy- és a Szemere-utczát fő sugárúttá, legalább 20 m szélesre ajánljuk kibővíteni; a város keleti részében sétautat tervezünk, mely többszörös fasorral szegélyezve a Népligetbe vivő útnál szolgálhat az újonnan épülő város számára.

Sajátságos, hogy Miskolcz mai uthálózatában teret alig találunk; hogy mily módon tanácsoljuk átalakítani és rendezni ez irányban a mai uthálózatot, azt a tervben megjelöltük.

Nem mulasztottuk el a tervünkben Szinva-patak medrének szabályozására is kiterjeszkedni; igen melegen ajánljuk, hogy a patak szabadba téessék úgy, hogy mindkét partján vagy kocsiutak, vagy sétautak létesüljenek. egyes helyeken parkok és sétahelyek beillesztésével, mindennek dacára a költségesebb átalakítások mellőzésével. Erre nézve elfogadjuk az emlékirat javaslatát; függőleges falak közt a rendes vízet levezető szűkebb kövezett folyókéval, de fönn a két parton 10—12 méter széles úttal, illetőleg befásított sétahelyekkel.

A város sajátos baját képező sikátorok kiküszöbölése tekintetében teljesen csatlakozunk az emlékirat szerzői által javasolt kitelepítés eszméjéhez.

Ez alkalomkor nem bocsátkozhatunk bővebb részletezésbe, mert eszméinkkel inkább csak a város rendezését kezükbe vevő tervező mérnökök figyelmét kívántuk az általánosabb, magasabb szintről vizsgálendő dolgokra irányozni, nem pedig teljes, részletes tervet adni, a mi nem is lehet feladatunk, mert ilyen csakis hosszabb munka után, az előreláthatóan szükségesnek mutató középületek és magánházak tüzetes, helyes meghatározása kapcsán lehetne megszerkeszteni.

TANÜGY.

Az elemi iskolákról.

A népiskolákra, melyeknek jelenlegi szervezete és tanterve az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. alapján a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak 1877. évi augusztus 26. án kelt 21.768. sz. rendeletével van megállapítva, a tanítás eredményét és sikerét tekintve, mindinkább több és hangosabb a panasz. Panaszok különösen a középiskolák, a gimnáziumok, a reáliskolák, a szülők is, a kormány is. Azt mondják, hogy a gimnáziumba átlépő 10 éves gyermek fogalomköre szűk, hézagos, értelmi fejlettsége alacsony fokon áll, az elemi iskolákat végzett tanulók kis százaléka tud értelmesen és folyékonyan olvasni, helyesen írni. A számvetésben oly kezdetlegesen az ismereteik, hogy azokra a továbbképzés nagyon meg van nehezítve. Számos gyermek jeles bizonyítvánnyal lép át a középiskolába és mégis az év végén ezek óriási perczentje elégtelen osztályzatot kap. Ennek okául különben sokan a középiskolai tanároknak az elemi iskolában divó módszertől való óriási eltérést hangoztatják. Tény, hogy az elemi iskolában, már ott, hol hiva-

tása magaslatán álló tanító működik, minden egyes gyermekkel foglalkoznak naponként és óránként, míg a középiskolában egy órában 4—5 fű felel, amiért is az osztály nagy része bizony előkészületlenül megyen el az iskolákba. Kikalkulálják, körülbelül mikor kerül rájuk a sor és akorára tanulnak valamit. Gyakran megtörténik, hogy némelyik tanulót 1—1 tantárgyból egy időszakban mindössze 1—2-szer szólítják fel. Azt hiszem: peccatur intra muros et extra. Sok a hibázatni való az elemi iskola rendszere körül és nem kevesebb fogyatkozása van a középiskolai oktatásnak. Nem a tanítóknak vagy a tanároknak rejlik a hiba, mert azok kevés kivétellel jellemes, lelkiismeretes egyének, kik mostoha anyagi helyzetükben és társadalmi állásukban nagyon is eleget lendítenek, kik az iskolának és a rájuk bízott tanulóknak szentelik munkás életük java részét. Hanem igenis rejlik sok más, rajtok kívül eső viszonyban és körülményben. Ha tehát az elemi iskola tényleg nem felel meg a hozzája fűzött várakozásnak, amit elvitatni vagy tagadni nem is lehet, ám keressék az okait ott, ahol vannak és azok megtalálása nem is fog valami nehezen menni. A tanító működése, ha nem is válik egészen illuzoriussá, de tagadhatatlanul meddő, áldatlan lesz mindaddig, míg a kormány, az iskolafentartó testületek és az iskolaszékek erkölcsi sulyuk latbavételével és az iskolaügyet méltán megillető ügyszeretettel nem fognak egyenként s együttesen odatörekedni, hogy a tanítókat javadalmazását *lényegesen* emeljék, azok létszámát szaporítsák, a tanítóképzés ügyét gyökeresen reformálják, az iskolahelyiségeknek a lehető legkifűzőbb karbalyelvezését ki nem eszközlik (ugy higienikus, valamint szepészeti szempontból) és hogy a szülőkből álló társadalmat célirányos oktatás, utmutatás által fokról-fokra, rendszeresen a helyes nevelés módjára meg nem tanítják. A jó iskola eme legfontosabb tényezőinek illusztrálása nem egy rövidke tanügyi cikk keretében való, talán még visszatérek más alkalommal mindegyikre.

A tanító ugyan a legfontosabb tényezője a jó iskolának, melynek éltető lelke, géniusza, mindene. De csak a nehezebb gondoktól ment tanító és csak az nevelhet, oktathat az okvetlenül szükséges nyugalommal és kedvvel, ki tisztá, egészséges teremben él és mozog, kire romlatlan lelki gyermekeket biznak, kit előljárói és a szülők, a nagy társadalom belátásával, buzdításával; jóakarattal támogat. Ki tagadhatja, hogy az elemi iskolai tanítók helyzete nem a legirigylésre méltóbb, hogy sok helyütt nemhogy tekintélyének, helyzetének emelésén, jobbatételén fáradoznának, de sőt inkább bántó, sértő kicsinyléssel hivatását megnehezítik, kedvét szegik, elkeserítik?!

És van-e, aki tagadná azt, hogy állása egyike a legnehezebbeknek, hogy ahhoz a jókedv, a kedély, a testi és lelki jólét mulhatatlanul szükségesek? De törődik-e vele, családjával valaki azonkívül, hogy a nagyon szűken kimért fizetését kiszolgáltatják? Az nem elég, hogy a tanítót pénzzel fizetik. Fizessék úgy, hogy tisztességesen élhessen, hogy keserves, napi, évi fáradozása után üdülhessen és emancipálják fel őt a „régii istenek átkai” alól! Tekintsék annak, ami ő tulajdonképpen: minden tudományok, művészetek, foglalkozások önzetlen alapvetőjének s hazafiság ápolójának, legkedvesebbjeik, gyermekeik nagy és nemes jóltevőjének! És mérjenek neki a megérdemelt mértékkel ne legyen a legutólsó, a napidijaszál alattabb álló ember, hanem foglaljon helyet a társadalom legjobb, leghasznosabb elemei között. Becsüljék meg őt, kinek kezeibe van letéve gyermekeik jövője, már érdekükből is, de a társadalmi boldogulás céljából oly eminenter fontos nevelés-oktatásügy iránti jól felfogott tekintetekből is. Reméljük, hogy akkor a panaszok mihamarább alább szállnak, lassan-lassan megszűnnek!

Rosinger Márton.

H I R E K.

— **Hadtestparancsnokság Miskolczon.** Rendkívül fontos és nagyjelentőségű hír kelt szárnyra városunkban. Nem kisebb dologról van szó, mint arról, hogy a *VI ik hadtestparancsnokságot Kassáról Miskolczra helyezik át.* Beck báró vezérkari főnök *Gudemus* és *Bolfrass* őrnagyokkal a napokban városunkban időzött, hogy a hadtestparancsnokság számára alkalmas helyiséget szemeljen ki. Így beszéltek ezt hivatalos körökben is. Nem tudjuk, mi igaz van ebben a dologban; de ha ez az áthelyezés csakugyan megtörténik, Miskolcz város jelentőség tekintetében az elsőrangú vidéki városok sorába emelkedik. Mi még most Tamások vagyunk ebben a dologban, lehet, hogy csak a *háborus hírek* hozták forgalomba, amennyiben Miskolczról sokkal könnyebb a katonai csapatokat indítani a világ bármelyik tájéka felé, mint Kassáról. Óhajtjuk azonban, hogy ez a hír mielőbb megvalósuljon.

— **Melanchton ünnep.** A miskolczi ág. hitv. evang. egyház vasárnap, azaz február hó 14-én ünnepli meg Melanchton Fülöp születésének négy százados évfordulóját. A protestáns egyház e nagy jelentőségre emelkedett férfja 1497. február 16-án született Brettenben, apfalzivalasztó fejedelemségben. 1518 tól mint egyetemi tanár a wittenbergi egyetemen Luthernek legbensőbb barátja és reformátor társa. Az ő tollából származnak az ág. h. ev. egyház legfontosabb hitiratai. Emlékét bel- és külföldön vasárnap ünneplik az evangélikusok. Az isteni tiszteletet nálunk *Zelenka* Pál püspök végzi. Offertorium is lesz egy Melanchton-émlék javára.

— **Eljegyzés Péter Lajos** a helyben állomásozó 10-ik honvéd-gyalogezred egyik köztisztviselőjében és szeretetben álló főhadnagya e hó 7-én eljegyezte Horváth Jenő megyei hivatalnok kedves és művelt leányát *Laurát*.

— **Eljegyzés. Pap Jenő** m. kir. posta- és táviratiszt az elhunyt zenetanár és zeneszerző Pap Dezső fia eljegyezte gellénfalvi *Gellén Saroltát*, gellénfalvi Gellén László megyei kiadó kedves leányát B.-Gyarmaton.

— **Ki megy Kréta?** A nagy hatalmak egyetértve a török kormányval, mely Kréta fölött gyakorolja a főhatóságot, újjászervezik a krétai csendőrséget, hogy modern színvonalon álló rendet csináljanak a lángra borult, nagy kiterjedésű szigeten. Most, mint értesülünk, a hadtestparancsnokság útján körrendelet érkezett az összes közös csapatokhoz azon fölszólitással, hogy *két alezredes, két őrnagy, két kapitány, ugyanannyi főhadnagy, hadnagy és tiszthelyettes, bizonyos számú legénységgel jelentkezzenek a krétai csendőrség állományába való felvétel végett.* Hasonló akciót indított több nagyhatalom is, hogy az így összeállított tisztikar álljon a krétai csendőrség élére, mely ily uton megreformálva, meg is fog felelhetni annak a fokozott követelménynek, mely azon esetben is vár a krétai csendőrségre, ha a legújabb villongások után helyre is áll a régi rend. A mi tisztjeink a krétai csendőrségbe lépve, jelenlegi alkalmaztatásuk rendfokozatának fenntartása mellett *egy fokkal magasabban* is részesülnek és három év leteltével ismét visszatérhetnek kereteikbe. A krétai csendőrségbe való felvételért február végéig terjesztendő a folyamodványok a hadtestparancsnokhoz és előnyben részesülnek azon tiszték, kik a török vagy görög nyelvet bírják. Ennek a dolognak azonban aligha véget nem vet a legújabb esemény. *Kréta szigete ugyanis kimondta a függetlenségét. Elszakad Törökországtól és unióba lép Görögországgal. E miatt Törökország és Görögország között kiütött a háború.*

— **Közigazgatási bizottság.** Borsodvármegye közigazgatási bizottsága részéről f. évi február hó 15-én d. e. fél 10 órakor a vármegyeház tanácstermében rendes havi ülés fog tartatni B. P. Elemér főispán elnöke alatt.

— **A miskolci közművelődési egyesület** tisztelt tagjait figyelmeztetjük, hogy a tagsági díjaknak nyugtak útján való beszédését f. évi január hó 1-ével beszüntettük. Nyugtak helyett f. évre szóló tagsági jegyeket adunk, melyek 2 frt lefizetése mellett Löwy József fia könyvkereskedésében vehetők át, ugyanott sziveskedjerek tagjaink a hátralékos díjakat is nyugtázás mellett kifizetni és megjegyezzük, hogy estélyeinken csakis a folyó évre érvényes fehér színű tagsági jeggyel léphetnek tagjaink a terembe. Miskolcz, 1897. február 8-án. *Az elnökség.*

— **A honvédség köréből.** A miskolci 10 ik honvédezred köréből *Lakatos Béla* főhadnagy Kolozsvárra, *Péter Lajos* főhadnagy pedig Zomborba, — viszont az itteni honvédezredhez *Hoffman Mór* százados Budapestről és *Wittenberg Lajos* főhadnagy Gyuláról áthelyeztettek.

— **A vármegye köréből.** Vécsey Mátyás vármegyei 5-ik aljegyző három hónapi szabadságot kért és kapott a bizottsági közgyűléstől, amely idő alatt az ügyvédi vizsgálatokra fog előkészülni. Ezen idő alatt helye betöltetlenül marad, de hivatalos teendőit egy segéderővel fogják végezteni.

— **Távozó árvaszéki elnök.** *L. Farkas Gusztáv* a vármegye lemondott árvaszéki elnöke meleg hangú levélben vett búcsút Borsodvármegye közönségétől, mely a hétfői közgyűlésen a fő- és alispán indítványára jegyzőkönyvben örökítette meg a nyugalomba lépő főtisztviselő érdemeit. *L. Farkas Gusztáv* még részt vesz az e hónapban megtartandó árvaügyi felelősségi küldöttség tárgyalásán, ezután fognak az árvaszék tagjai búcsút venni a szeretett és tisztelt főnöktől.

— **Az izr. hitközség képviselőtestülete** csütörtökön délután rendkívüli érdeklődés mellett tartotta meg tisztújító közgyűlését. Elnöknek további három évre közfelkiáltással dr. *Genesi Somát* választották meg. Alelnök lett *Klein Dezső* földbirtokos; iskolaszéki elnök dr. *Ixel Soma* (ki már közel 20 év óta viseli ezt a tisztséget); gondnokok az új templomnak: *Braun Mór* és *Simon Mór*; a régi templomnak: *Edelmann Simon* és *Wiesenberg Farkas*; községi pénztárnok: *Grünwald Ede*.

— **Korcsolyaünnep a gyárban.** Farsangi multságainknak kétségkívül a siker tekintetében egyik legfényesebb pontját képezi a folyó évi február hó 6-án megtartott jégünnepély. Este 1/2 7 órakor kezdődött s a következő nap első 6 órája fejezte be. Már az első fagyás alkalmával széles körben megindult a mozgalom, minél impozánsabbá tenni „Halifax“ híveinek emez ünnepét, nem is csodálatos tehát, hogy az minden várakozáson felül sikerült. Az elért fényes siker nem a pusztán véletlen műve, — hanem az ügyes és tapintatos rendezőségnek — főleg pedig a rendezőség érdemes elnöke fáradhatatlan aktiójának jól megérdemelt gyümölcse. Este pontban fél hétkor kezdődött a vendéglő előtt elterülő jégpályán a korcsolyázás nagyszámú nézőközönség jelenlétében. Festői képet nyújtott a sűrűn ideodasikamló alakok tarka vegyüléke s a pajkos gyerekek lármás bukdácsolása. Mintegy 300 darab kisebb színes lampion és egy hatalmas villanyos ivlámpa szórta pazar világát a jelenlévőkre. A zenét a gyári zenekar szolgáltatta *Reiter József* karmester kitünő vezetése mellett. A már elementáris erővel folyó korcsolyázásba pár percre egy rendkívül sikerült jelenet vegyült; ugyanis *Roth Miksa* ur szilveszteri „Jambó“-társával lampionokkal gyönyörűen díszített szánkán végigsikamlott a jég tükrén, elragadó édes hangon dalolva az „Ósbudavári Jambó“ feledhetetlen dalját, melyet még ezenfelül az eredetiséget utánzó és a csalódásig hű „Jambó“-öltözék is rendkívül érdekessé tett. A jelenet végével zugó és egetverő hatalmas „éljen“-kiáltások jutalmazták a kitünően sikerült jelenet rögtönzőit. Ezután mintegy tíz óra tájban úgy a korcsolyázók,

mint a jelenlévő közönség legnagyobb része a gyári vendéglő dísztermébe vonult, a hol *Vattai Tóni* miskolci zenekarának elbájoló édes hangjai mellett rakta a tánczot a szó legigazabb értelmében vett „kivilágos-virradtig“, megmutatva, hogy „Halifax“ nemcsak a jégen csodálatos, hanem ott is, a hol az újabbkori házasságok köttetnek, — a báltermekben is. Nem hiányzott a fesztelen jókedvből semmi; s azok a szerencsés halandók, a kik jelen lehettek ez estélyen, bizonyára azzal a kedves benyomással távoztak, hogy nincs szebb a világon a korcsolyabálnál. Végül mulaszthatatlan kötelességemnek ismerem a jelenlévők, de főleg a szépem nevében az élvezetekben gazdag estélyért a rendezőség — illetve a rendezőség derék elnökének — *Haits Árpád* urnak — őszinte köszönetet mondani és igaz tisztelettel kérem, mutassa meg nekünk máskor is a földi boldogság netovábbját — a korcsolyabált. (S—s.)

— **Thea-estély Mezőkövesden.** Folyó hó 6-án a mezőkövesdi uri Casino egy igen sikerült, tombolával egybekötött thea-estélyt rendezett saját helyiségében, mely esti 8 órától reggeli 5 óráig tartott, az élvezetes és igazán feledhetetlen estélyen részt vettek úraszonyok: *Bónis Bertalanné*, *Kudlovics Imréné*, *Fekete Lászlóné*, dr. *Keczer Ákosné*, *Kaló Jenőné*, *Klein Józsefné*, *Ligethy Gyuláné*, *Morvay Jánosné*, özv. *Pataky Lászlóné*, *Patyi Lászlóné*, *Morvay Jánosné*, *Reinprecht Józsefné*, özv. *Subich Györgyné*, özv. *Zeley Istvánné*. *Leányok*: *Antony Teruska*, *Járó Etelka* (Kápolna), *Hosszúfalussy Katinka*, *Krizsanóvszky Emma*, *Pankuch Editta*, *Patyi Margit*, *Reinprecht Jolán*, *Reinprecht Mariska*, *Subich Erzsike* és *Zeley nővérek*.

— **Farsangi naptár.** A városunkban tartandó multságok, ünnepélyek és hangversenyek sorrendje a következő:

Február 14. A diósgyőri vas- és aczélgyári gépműhelyi ifjuság tánczvigalma a „Korona“-szálló dísztermében.

Február 14. A Miskolci Nemzeti Casino férfi társas-estélye saját helyiségében.

Február 20. Könyvnyomdászok bálja a Seper-szálloda dísztermében.

Február 20. Az ág. evang. nőegylet tea-estélye a „Koronán“.

Február 21. A miskolci csizmadia-ipartársulat zártkörű tánczestélye a „Korona“-szálló dísztermében.

Február 27. A miskolci építő-ifjuság zártkörű tánczvigalma a Korona-szálloda dísztermében.

Február 28. Az alakulóban levő miskolci mezőgazdák társas-egyletének zártkörű tánczvigalma a Korona szálló dísztermében.

Márczius 6. *Kinszky Károly* tánczpróbája a Korona-szálloda dísztermében.

— **A miskolci francia társaság** által ma este a Seper szálló nagytermében a köz-kórház javára tartandó estélyére a kiválóan érdekes műsor és a belépő jegyek (ára 1 frt) *Löwy József* fia könyvkereskedésében kaphatók.

— **A miskolci polgári dalos-egylet** f. évi február hó 14-én délelőtt 11 órakor a város-háza nagy termében évi rendes közgyűlést tart, melyre a pártoló tagokat meghívja.

— **Árverés a vasutnál.** A kézbesíthetetlen és fölös árú elárverezése a miskolcz-gömöri állomáson folyó hó 22-én délelőtt 9 órakor fog eszközöltetni.

— **Meglopott ügynök.** *Epstein Mór*, egy festékgyár ügynöke tegnap Miskolcz felől Budapestre utazott. A vonaton csakhamar elnyomta az álom s csak Mező-Kövesden ébredt fel, mikor rémülettel vette észre, hogy értékes kabátja, mely a fogason függött, s melyben 500 frt készpénz volt, eltűnt. Az utas gyanuja egy a vonatról Mező-Kövesden leszállott emberre irányult s miután gyanújának alaposágáról mindinkább meggyőző-

dött, leugrott a teljes gyorsasággal robotó vonatról s szerencsére egy haja szála sem görbült meg. A kárvallott ügynök fellármázta a kövesdi állomást, a hova visszasietett, bejárta a várost, jelentést is tett a csendőrség-nél, de hiába, a tolvajnak már nem tudott nyomára jönni. A legközelebbi vonattal azután kabát és pénz nélkül folytatta útját Budapest felé.

— **Köszönet.** Özv. *Lachs Gyuláné* ő nagysága megboldogult férje emlékére a Borsod-nőegyleti árvaház részére alapított ötven forintot, melyet ki is fizetett. Köszönet az árvák nevében. *Gróf Vay Béláné*, sz. gróf *Teleky Zsófia*, elnök.

— **A magyar hazi ipar fejlesztése.** *Koch J.* az Európa-szabás feltalálója igen szép és nemes foglalkozást vezet be városunkban avval, hogy 2 óra alatt tényleg bárkit is megtanít a legtökéletesebb női ruha szabásra és általában hölgyeinkre nézve nagy megtakarításra vezet, a mi a mai világban is igen szükséges, és a mint több hölgynek e téren való sikere már bizonyítja; tény és való az, hogy 2 óra alatt bárki is elsajátíthatja a ruhaszabást. Tehát kívánatos volna az is, ha *Koch* ur a tanítási díját 5 frtról 2 forinttra leszállítaná, már annál is inkább, hogy mindenki részesülhessen ezen szép házi ipar mesterségében és biztos lehet abban *Koch* ur is, ha 2 frtért fog tanítani, hogy mindenesetre több növendéke lesz. Reméljük, hogy *Koch* ur sorainkat figyelembe fogja venni és kérésünknek enged, mert sokan igénybe vennék ezt a szép új szabást, de a körülmény nem engedi, hogy 5 frtot áldozzon, de ha 2 frt lesz a tandíj, akkor mindenki igyekezni fog ezen jó alkalmat felhasználni. (Egy apa.)

S z i n h á z.

José Echegaray, műszaki tanulmányokkal kezdte pályáját, majd forradalmár lett, aztán — ami forradalmároknál nem nagy ritkaság — miniszter lett belőle, míg végre a drámairói pályán állapodott meg, a mivel nagy hálára kötelezte hazáját, Spanyolországot és az egész világot, mely a tollából kikerült „Nagy Galettó“ óta tapsolja minden művét.

Színázunkban szombaton lett bemutatva legújabb, hatalmas műve: „*Marianna*“, melyet csütörtökön megismételték.

E műben, melyben a hatás fokozását oly művészi kivitelben látjuk és csodáljuk, hogy minta gyanánt lehet odaállítani, egyáltalán nem halmozódnak az események. Ha röviden akarók jellemezni, azt mondanánk, hogy az egész egy mélyen érző női szívnek nagy leszámolása.

Marianna szívét, egész lelkületét két érzés dominálja és pedig: a bosszu és szerelem. E két érzés vezet, ragadja az életet át a . . . halálba.

Az egyiket, a bosszút, egy lelketlen, czudar ember csepegtette szívébe az által, hogy édes anyját elcsábította, megszöktette s midőn ráunt, elhagyta, nyomorba, éhségbe taszította. *Marianna*, mint gyermek látta anyja pusztulását s halálos bosszu fogant meg szívében azon ember ellen, ki anyja vesztét okozta.

A másik érzést, a szerelmet, egy deli, nemes férfi oltotta szívébe, akivel akkor találkozott az életben, midőn már özvegy lett, anélkül, hogy asszony lett volna belőle. Ez a dolog pedig úgy esett, hogy nőül ment egy amerikai bankárhoz és midőn átkelt a tengeren, hogy megtartsa lakodalmát, néhány feketébe öltözött ur fogadta és temetésre vezette esküvő helyett. Férje ugyanis párbajt vívott valami ballerina végett és pisztolygolyó által találva, elesett. *Marianna* a menyasszonyi ruháját felcserélte az özvegyi gyászruhával és visszajött Európába.

Ekkor ismerkedett meg azzal a férfival, aki megtanította szeretni, szenvedélyesen, határtalanul és abban a perczen, midőn a

bálványozásig szeretett férfinak akarja kezét nyújtani, megtudja, hogy az fia annak az embernek, aki édesanyját tette szerencsétlenné.

E pillanatban a bosszu érzete kerekedik felül szívében és ez érzés által ragadtatva, kezét nyújtja egy másnak, a kit véletlenül Don Pablónak hívnak.

Csak hogy a szerelem lángja nem oltható ki a szívből úgy, mint például egy gyertyaé. Ha kigyuladt, akkor ég is és vagy meleggé tesz egy házitűzhelyet, vagy elpusztít egy — néha több — életet.

Marianna szívének szerelmi lángja pusztító tűz lett, melynek első áldozata maga.

Egy hatalmas, nagy jelenetben történik ez; akkor, midőn Marianna leszámol.

... A menyegzőről jön haza férjével, Don Pablo tábornokkal. Éjjel van. Férje közeledik hozzá, de ő megrázkódik és kéri, hogy hagyja magára, rosszul érzi magát. A tábornok távozik.

Marinna ekkor szintén lakosztályába készül, midőn elébe áll a szegény, feláldozott hű férfi, Dániel a ki atyja bűnéért lakol. De nem akar áldozat lenni, elementáris erővel tör ki belőle a szerelem és kéri, kényszeríti Mariannát, hogy szökjék vele. E jelenet eszébe juttatja a nőnek, hogy épp így, épp ilyen módon és szavakkal szöktette meg Dániel atyja az ő anyját. Felsikolt, egy pillanatig habozik, aztán azon ajtóhoz fut, mely mögött férje van. Döngetni kezdi az ajtót és lelkendezve hívja férjét.

A jelenet megdöbbentő; a néző ereiben majdhogya megfagy a vér.

Don Pablo megjelen. Marianna erre odarohan Dánielhez, a karjaiba veti magát és így szól:

— Don Pablo, én Dánielt szeretem. Ez a a férfi az, akit én szeretek. Magához bosszúból mentem nőül, utálok...

Don Pablo fölemeli karját, egy lövés dörög el és Marianna halva omlik össze.

Dániel és Don Pablo pedig véres párbajra mennek.

E rövid vázlatban jelezni akartuk csak Marianna sorsát és jellemét. A drámai szerkezet nagyszerűségét, a dialog csillogó szellemességét, a fényes dialektikát nem lehet jelezni, azt látni és hallani kell és pedig nem is egyszer, hanem többször.

A mi színpadunkon úgy előadás, mint rendezés tekintetében mintaszerűen lett bemutatva „*Marianna*”.

A kiváló siker oroszlanrésze *Miklóssy* Ilonát illeti, aki valósággal kimagaslott környezetéből. A nagy szerep minden részletét — és van részlete bőven — teljes érvényre emelte és meglátszott játékán, hogy az mély tanulmány és nemes ambíció eredménye.

Az első felvonásban látjuk, mint ébred szívében a szerelem, mint oszlik lelkében a nagy bizalmatlanság a férfiak irányában. A darab folyamán tisztá, hatalmas és fénylő lángban lobog fel az igaz szerelem nagy szívéből; az ember szinte fél ettől a szerelemtől. A harmadik felvonás végén történik a nagy felfedezés és a bosszu felülkerekedése. Az átmenetet egyik érzelemből a másikba *Miklóssy* Ilona művészi tökélyvel vitte ki. Végre a negyedik felvonás végjeleneteiben minden gátat lerombolva, pusztítva tör elő a szerelem. Meg kell még dicsérnünk a bájos művészre, fényes és kiválóan jó izlésről tanuskodó öltözékeit.

Miklóssy Ilona mellett dicséret illeti *Könyves* Jenőt, ki Dániel szerepében nagy és mély hatást produkált. Ugy a csendes, érzelmes részekben, mint a nagy kitörésekben teljesen feladata magaslatán állott és kívánatos lenne, hogy más szerepeiben is hasonló mély érzést öntsön játékába.

A többi szereplők csupán staffaget képeznek; jelentéktelen epizod-szerepek.

A rendezés mintaszerű, fényes volt és alig hisszük, hogy vidéki színpadon párjára akadnánk. Ezért *Németh* Jánost dicsérjük meg ugyan első sorban, mert ő rendezte a darabot,

de Marianna rendezése általában dicséri a *Tiszay-aerát* is.

A fenti sorokban kifejezett elismerés után van egy pár gáncsoló szavunk is. Vonatkoznak pedig azok a *színlapra*, a melyen Marianna előadása hirdelve volt.

A színlapon ugyanis Marianna következőképpen van hirdelve: „*Marianna*” Társadalmi dráma 4 felvonásban. Irta: José Echegaray. (Rendező Németh.) Hát a *fordító* neve hol maradt az éji homályban?

José Echegaray ur tudvalevőleg *spanyol* nyelven írta meg az ő Mariannáját. Vagy talán a miskolczi színház külön használatára megírta magyarul is?

Bizony a *mi* színlapunk szerint egészen ilyen színezete van a dolognak, mert azon egyszerűen csak annyi áll, hogy: írta José Echegaray.

Nos, a mi a színlapon hiányzik, azt pótoljuk mi és közöljük, hogy Mariannát *Szalay Emil* fővárosi hírlapíró, a „Magyarország” belmunkatársa ültette át magyarra, még pedig mesteri nyelvezettel, költői ihlettel. Nem volt a fordításban semmi laposság, semmi kényszeredettség. Hanem emelkedett, magas szárnyalású volt minden részletében. Ennek a kiemelésével tartoztunk a szellemes fordítónak.

—rth.

— **Érdekes jutalomjáték.** Szintársulatunk széptehetségű és bájos művésznője *Makó* Aida e hó 16-án, *kedden* tartja jutalomjátékát, még pedig *Sardou* legszenzációsabb, leghatásosabb műve: *Toska* című szerepében. E mű a miskolczi színpadon még nem került színre és már azért is számot tarthat a legélénkebb érdeklődésre. Az előadásban *Makó* Aidán kívül résztvesznek *Miklóssy* Ilona, *Somló* Emma, *Sándor* Emil, *Könyves* Jenő, *Mezey* Kálmán és *Szentmiklóssy* Béla. Úgy hisszük, hogy az érdekesnek ígérkező jutalomjátékot teljes erkölcsi és anyagi siker fogja kísélni.

CSARNOK.

Farsangkor.

Szép hölgyek ajkán oly gyönyörrel

Hangzik e szócska: bál.

Színházba', jégen és az utcán

Mindenki erről deklamál.

Meglásd — így szól az egyik asszony —

„Mily szép az új ruhám!”

Hát az enyém? — felel a másik —

Most próbáltam fel délután!

Hosszu a farsang még a böjtig.

Legyen hát addig vigadás,

Hisz' böjt után, vagy böjt előtt is

Meglesz a bú, a — foglalás.

Szittyá.

A kis ártatlan.

— Modern történet. —

Gyönyörű téli este van. A hópihék csöndesen, nesztelenül szállingóznak, mintha mindenikben egy-egy angyalka fucscsba ment reménye hullana a bűnös földre. A fák zuzmarás galyai is csak akkor rázkódnak össze, ha közéjük kavarodik a mellettük elsurranó közuti gőzmozdony gomolygó füstje.

A gázlámpák fénye olyan fáradtan liheg, mintha fojtó levegő venné körül. Alig-alig világít. Csak a kirakatok Auer-égője veti szikrázó fehérségét maga körül.

Kabátom prémes gallérját a nyakamra húzom. Nem mintha fáznám, hanem mert nem akarom, hogy megismerjenek. Mig lassan, kimért léptekkel sétálgatok, érzem a vérem

melegét, a szívem lüktető mozgását, mely szüntelenül csak azt susogja:

— Kalandra vágyom! Kalandra szomjazom!

Néhány hét óta rémséges unalom vesz körül. Minden egyhangu, megszokott, szinte kétségbeejtően unalmas. Semmi új, semmi felfrissítő a nap alatt.

Ha a nappal nem nyújt semmi szórakozást, úgy lehet, hogy az éj titokzatos sötétsége tartogat számomra fenn egy kis ujdonságot. Ám lássunk utána!

Szerencse föl!

Nini! Milyen gyors léptekkel közeledik amott egy női alak. Most oldalt, majd hátra pillant félénken, szinte idegesen és fűgén szedi apró lábait, mint egy megriasztott nyulacska. Utána czilinderes ur baktat, hol lassan, hol gyorsabban. Most elébe kanyarodik. A leány félre veti a fejét és elsiklik mellőle.

Egy kirakat előtt állok és bevárom a nőt. Egyenesen felém tart és mikor hozzám ér, lihegve szólal meg:

— Uram, ha szíve van, vegyen oltalmába! Nyujtsa a karját kérem.

Udvarias gyorsasággal teszek eleget meglepő kívánságának. Érzem, hogy reszket a karja és hangjából izgatottság, fájdalom szól.

— A tolakodó! Minduntalan a sarkamban van. Üldöz, mint valami vadat és nincs este, hogy ne találkozzam vele. Ha utólér, szemtelen hangon sugdos felém: Piczike, nem fázik meg a lábacska? Gyerünk talán melegebb helyre. Elfutok mellőle, de csak a nyomomban van. A czudar!

Mig beszélt, az arcára tekintettem. Kedves vonásai voltak. Fejét világos gyapjukendő fedte, homlokán a haját hópihék lepték el, melyek csillogtak a lámpafénynél, mint megannyi kis gyémánt szilánk.

A kezében tekete bolyhos muffot tartott s mig beszélt, többször az ajkához szorította, hogy köhécselését elfojtsa vele.

Az üldöző ur illő távolságban jött utánunk. Be akartam várni, de a kicsike semmi áron sem engedte meg, hogy szczenát rögtönözsek. Egy mellékutczába kanyarodtunk be és egy hotel fényesen világított kapuja elé értünk.

— Térjünk be ide! — szóltam hirtelen s a kapu alatt gyorsan eltűntünk az üldöző szemei elől.

Odabent szép csendesen megvacsoráztunk és a kicsike kényelmesen megpihent a melegeget árasztó kandalló közelében. Nagyon hálás volt lovagiasságomért és apró-cseprő kéréseimet vonakodás nélkül teljesítette.

— Mondja csak mókuska — szóltam hozzá, miután betelve a separé füstös levegőjével, indulni akartam — ki hát voltaképen ez a titokzatos üldöző?

Füstkarikát fujt ki a cigarettájából és csintalan hangon azt mondotta:

— Az az ur? Hja, bizony azt nagyon bájos volna megmondani! Annyi bizonyos, hogy nélküle nehezen jutottam volna a mai vacsorához...

* * *

Éjjeli 12 óra. A hotel kapusa morogva nyit ajtót. Kilépek az utcára és a kabátom prémes gallérját a nyakamra húzom.

Úgy érzem, mintha fáznám. Megindulok. Az utcásarkon ácsorog a czilinderes ur. A mint tovább haladok mellette, megfordul és sietve megy a hotel felé.

Bánt a kíváncsiság, de borzongó hideg fut végig tagjaimon és folytatam utamat hazafelé.

A szél pustolva kavartja arczomba a havat. Egy pillanatra önkénytelenül hátrafordulok és látom a fehér fejkendős leányt, a mint üldözője karját elfogadja és egészen szorosán simulva hozzá, fürge léptekkel megy velem tovább, kibékülve — az én vacsorámtól.

... Ime egy kis ártatlan meséje!

Közgazdaság.

— **Kereskedők és termelők figyelmébe.** A székes főváros vásárcsarnok megnyitásával a „Budapest központi vásárcsarnok“, továbbá „vásárcsarnoki hatósági közvetítőnek Budapest, központi vásárcsarnok,“ hogy valamely ottani elárúsító hely bérlője nevére, vagy czége alatt Budapest, központi vásárcsarnok czime alatt bármely állomásra feladott élelmi cikkekre díjmérsékletek lépnek életbe, mely az eddigi díjtételekhez képest átlag 10 százaléknyi, néha több eredményt is képez. E cikkek főbbjei következők: burgonya, dinnye, dió és mogyoró, eczet, főzelék (friss is szárítva és savanyítva is) bab, borsó, lencse, friss hús (vadhús), hús-árak, kolbász-félék, kenyér, méz, sajt, szalonna, tej, túró, vaj, zsír, vad, sütemény, tojás, baromfi (élő és leölt), malacz (leölt), malacz (élő 6 kg. súlyig), leölt bárány, kecske, juh, borju és sertés, rákok.

Az üres, onnan visszatérő göngyöletek ugyancsak 10%-os díjmérséklésben részesülnek.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Kontz Miklós.

Lapszerkesztő és kiadó:

Ruttkay Menyhért.

Főmunkatárs:

Huberth János.

Elveszett!

Bisitzky Gyula nyugalm. jószágigazg. titkár urnak, diósgyőri lakosnak e hó 6-án délután egy kan és egy szuka fehér és barna foltú, sűrűen pettyezett 5, illetve 3 éves vizslái elvesztek.

A ki nevezettnek ezen kedves kutyáit visszahozza, avagy tartózkodásukról hírt ad, 10 forint jutalmat kap, ezenkívül az esetleges fuvar költséget is.

12612. sz. — **Árverési hirdetményi kivonat.**
tkv. 1896.

A miskolci kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kellner Mór végrehajthatónak Zsóry Gyula és neje szül. Kecskés Terézia végrehajtást szenvedő elleni 1000 frt követelés és járulékal ügyében a miskolci kir. törvényszék területén levő, a tapolcsányi 197. sz. tjkvben + 1. r. sz. a. ingatlanra 1670 frt és a tapolcsányi 228. sz. tjkvben + 1. r. sz. a. egész ingatlanra az 1881. évi 60. t.-cz. 156. §-a alkalmazásával az árverést 163 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1897. márczius hó 1-ső napján, délelőtt 9 órakor Tapolcsány község házánál megtartandó árverésen a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Miskolczon, 1896 évi deczember hó 14-ik napján.

A kir. tvszék, mint tlkvi hatóságnál.

Sebe Alajos,
kir. tvszéki bíró.

KÖNYVKÖTÉSZET: Gedeon és Társa Miskolcz.

Albumok és hódoló föliratok

a legfényesebb kivitelben

Disz-, könyvtári, iskola-, iroda- és zenemű-kötések.

Ügyvédek és jegyzők számára törvénykönyvek erős kötése.

Fasciculusok és irománytartók.

Orvosok számára szolid vénkönyvek és block-ok készítése.

Mérnökök és építésszek számára:

térképek és tervrajzok fölhúzása simán és összehajthatóan.

Kereskedelmi könyvek a legpraktikusabb minták szerint.

Amateur- és lithurgia-kötések.

Himzések izléses montirozása. — Disz- és kereskedelmi dobozok gyártása. — Arany- és ezüst fénynyomda. — Emlék-szalagaranyozás. — Étlap- és ujságtartók, kirakat és reclam-táblák készítése.

Gyors, pontos és olcsó kiszolgálást.

Ezredéves orsz. kiállítás: elismerő oklevél.

Pályázat.

A miskolci ev. ref. főgimnáziumnál folyó évi augusztus hó 1-én **megüresedő szolgálai állásra ezennel pályázat hirdettetik.**

Fizetése havonként 30 frt; kisebb szolgálattásra havi 12 frt és alkalmas lakás az új épületben.

Kötelességeit illetőleg a főgimnáziumi igazgató a pályázóknak felvilágosítást ad.

Pályázhatnak ev. ref. vallásu, jó szolgálati bizonyítványokkal ellátott, egészséges egyének. A pályázati kérvény a főgimn. igazgatónál nyújtandó be **1897. május 1-ig.**

Miskolcz, 1897. február hó.

Bizony Ákos,

a főgimn. igazgató-tanács elnöke.

BIELITZI LÓPOKRÓCZOK!!

Van szerencsém a n.-é. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy Miskolczon

Fried Mór rőföskereskedőnél

Prevoszti-féle ezukrászdával szemben

saját gyártmányu, valódi bielitzi (Szilézia) tiszta gyapju lópokróczból bizonyítványi raktárt létesítettem.

A pokróczok úgy minőségre, mint valóságra bármely nemű gyártmány-nyal versenyeznek.

Becses megrendeléseket kérve, maradok

tisztelettel:

GROSS ABR., bielitzi (Szilézia) posztó-, pokrócz- s halina-gyáros.

határozott gyári árak mellett.

Gyapju lópokróczok gyári raktára.

Gyapju lópokróczok gyári raktára.

